

Tartalom

1. Szakmai anyagok

- Adventi készülődés
- Jelképek a karácsonyfán
- Karácsonyi műsor
- Adventi kihívások kalendárium
2024

2. Egyéb szakmai anyagok

- Ötletek hittanórákhoz novemberre
- Bizalomjáték
- Képmeditációk adventre

3. Kiadók ajánlatai

- Kálvin Kiadó
- Parakletos Könyvesház

4. Ajánlók

5. Hittanoktatói fórum

6. Elérhetőségek

Katechetikai hírlevél

2024. NOVEMBER

Kedves Hittanoktató Testvérek!

*„Jön már a hegyeken az örömhírhözó, aki békességet hirdet! Ünne-
peld, Júda, ünnepeidet, teljesítsd fogadalmadat, mert nem gázol át
rajtad többé a pusztító, teljesen megsemmisült!” Náh 2,1*

Reformáció emlékünnepén, gyászosok vasárnapján túl lassan az ad-
venti készülődésre fordulunk. Másként, mint a világ. Bár a boltok-
ban is megjelentek már a karácsonyi dekorációk, de a mi fejünkben
inkább az ünnepi, lelki készülődés témái kerülnek elő. A novemberi
hírlevelünk is ehhez kapcsolódik. Néhány novemberi hittanórai öt-
let mellett a fő szerep az adventé. Egy karácsonyi műsor ötlettel,
adventi kihívás kalendáriummal, néhány képelemzés/
képmeditációs ötlettárral és más szakmai anyagokkal találkozha-
tunk.

Arra bátorítok és hívok minden kedves Testvért, hogy ne csak fej-
ben, hanem lélekben is érkezzünk meg az adventi időszakra és ün-
nepeljük együtt azt, hogy valóban „Velünk az Isten”, „Immanuel”!

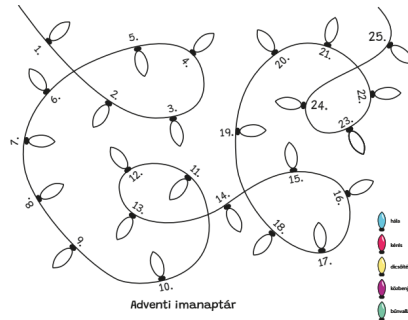
Áldáskívánással az RPI Katechetikai Műhely nevében:

Dr. Szászi Andrea RPI, katechetikai igazgatóhelyettes

Szakmai anyagok

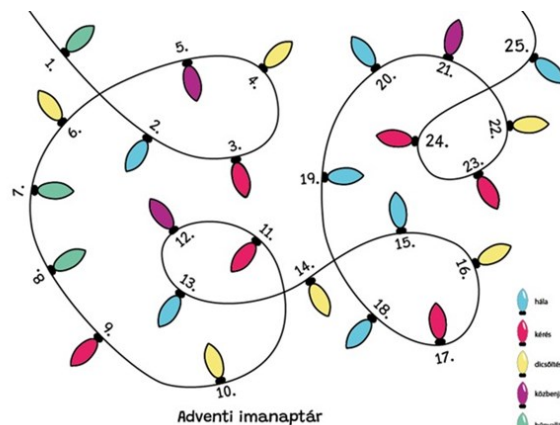
HOGYAN FOGADJALAK?

„... meglátogat minket a felkelő nap a magasságból...” Lk 1,78

A karácsonyi lámpafüzéren egyenként gyúlnak ki a fények. December első napján a lelki készülődés kapujában talán éppen a kérő imádság színe elevenedik meg. Az első lámpa világítani kezd és az imanaptár félbehajtvva belesimulhat a tankönyv lapjai közé. Világítsa meg az imádság a tankönyv leckéit belülről! Másnap, amikor nincsen óra, otthon gyúlhat ki a következő fény. Talán most éppen a hála fénye lesz az. Istennek csendben elmondott köszönet. Eltelik egy nap. Egy újabb szín kezd életre kelteni a karácsonyi lámpasort. Majd ismét, újra és újra. Amikor a következő hittanóra elején mindenki (remélhetőleg) előveszi a könyvét, több lámpa is színesen kanyarog a naptáron. Jelzik, hogy közeledik a karácsony. Lépésről-lépésre, napról-napra újabb lámpát gyújt az ima. Így érkezünk el Jézus születésének napjáig. Egyszerűen színesítjük a lapot. És vele a lelkünket is naponként. Segítsük a diákjainkat, hogy megszokják, az imafényre naponta szükség van! Így fogadjuk azt, Aki meglátogatott minket a magasságból.

A sablon [innen tölthető le.](#)

Zimányi Noémi
katechetikai szakértő, RPI

ADVENTI
KÉSZÜLŐDÉS

SZERETETTEL

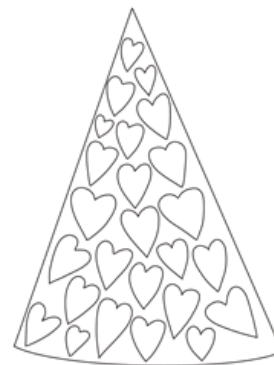
„Akkor hát mit tegyünk? Lk 3,10

Keresztelő János belekiáltotta a világba, hogy közeledik a Szabadító. Sok embert megérintett. Ők azt kérdezték, hogy most, miután megértették Isten üzenetét, mégis mihez kezdjenek. János konkrét volt. Nagyon konkrét. Személyre szabottan megmondta, hogy kinek mit kell tenni. Az Útkészítő megnevezte, hogy mit ért a megtéréshez méltó gyümölcsök fogalma alatt. Röviden: Tegyetek jót! Cselekedjete helyesen!

Íme, itt egy színezhető karácsonyfa szívekkel. Ezek a szívek mind más méretűek. Összesen 25 szív van. December elejétől karácsony napjáig jut egy-egy. Gyakoroljuk együtt a hittanosainkkal, hogy rendszeresen jót teszünk valakivel! Napról-napra mással. Amikor megvan a jótett, kiszínezhetünk tetszés szerint egy szívet. Ha ez egy nagyobb cselekedet volt, jöhet egy nagyobb szív. Így készítsük az Úr útját!

Néhány kérdés a diákoknak, hogy könnyebben észrevegyék, hogy kivel lehetne jót tenni:

- Ki látszik szomorúnak?
- Ki látszik csalódottnak?
- Kit vidítana fel egy kedves szó?
- Ki örülne egy apró segítségnek?
- Kinek lehetne adni egy kis ajándékot?
- Mire panaszkodik veled kapcsolatban otthon egy családtag?
- Mit tudnál otthon segíteni?
- Van-e valaki, aki szeretné, hogy meghallgasd?
- Ki örülne, ha eltölthetne egy kis időt veled?
- Mit tudnál megdicsérni valakin?
- Milyen kedveset tudnál mondani valakinek?
- Milyen házimunkát tudnál megtenni valaki helyett?
- Mit tudnál tenni, hogy a környezeted szebb legyen?
- Kinek tudnál valami apróságot készíteni?

A sablon [innen tölthető le.](#)

Zimányi Noémi
katechetikai szakértő, RPI

Szakmai anyagok

JELKÉPEK A KARÁCSONYFÁN

Karácsonyi készülődés gyermek-istentiszteleten, ajándék gyerekektől gyülekezeti tagoknak, karácsonyi versek és műsor

Gyerekkoromtól a karácsonyi ünneplés egyik legszebb órája volt számomra, amikor részt vehettem a karácsonyfa felállításában és díszítésében. Később szülőként is nagy örömmel vettem bele magam ebbe az élménybe. Ahogy teltek az évek, egyre inkább gyermekeim kezébe adtam a díszeket. Már együtt tervezzük el a karácsonyfa színeit, és együtt állítjuk fel a fát a nappalinkban. A fa és a díszei különlegessé teszik ezt a teret számunkra az ünnep idején. A karácsonyhoz közeledve pedig nemcsak az otthonomban, hanem az iskolában és a templomban is mindig örülök, ha látom a karácsonyfát.

Mit is teszünk fel a karácsonyfára? Milyen jellegzetes formák, jelképek üzennek nekünk a varázslatos fáról? Körbejárhatjuk ezt a témát a következő feladattal:

Biztosan minden évben megcsodálsz a csillogó karácsonyfát. Vajon melyik dísz mire emlékeztet?
 Vegyétek ki a díszeket a kosárból!
 Rakjátok egymás mellé az asztalon a színes betűkkel írt lapokat!
 Tegyétek a díszeket arra a felíratra, amit szerintetek jelenthetnek!
 Rakjátok sorba a feliratokat a díszekkel együtt a lapokon lévő mondatok szerint!

JELKÉPEK

A

KARÁCSONYFÁN

KARÁCSONYFADÍSZEK	SZÍNES FELIRATOK Arra utalnak, amit jelképeznek a díszek a fán	ÉRTELMEZŐ MONDATOK A JELKÉPEKHEZ
Gömbök	Bolygók	Isten alkotta az egész világot. Azt a bolygót is, amelyen mi élünk. Szeret minket, ezért
Almák, kígyózó, tekergőző díszek	Ádám, Éva, az emberek bűne	Ádám és Éva hibáztak az Édenkertben. Mi is hibázunk, amikor elfordulunk Istentől és
Angyalok és csengettyűk, harangok	Angyalok érkezése	Isten azt akarja, hogy újra jó kapcsolatban legyünk Vele. Ezért kitalált valamit! A jó hírt angyalokkal küldte el – az angyalok figyelmeztették az embereket, mint a harangok a toronyban!
Csillagok	Betlehemi csillag	A jó hír: Isten eljön az emberekhez! Ő olyan, mint az életadó, fényes nap, mint a legfényesebb csillag! Eljön kisgyermekként egy kis városkában, Betlehemben.

Gyertyák	Jézus a világ világossága	Isten Fia, Jézus az egész világnak örömet hoz. Az egész világ világossága lesz!
Édességek, szaloncukor, mézeskalács	A jó hír öröme, édessége	Ha örülünk a karácsonyi jó hírnek, az megédesíti egész életünket! Isten szeretetét érezhetjük nap
Fenyőfa	Örökkévalóság, örök élet	Jézussal örökké élhetünk a mennyországban. Szeretete irántunk örökkévaló!

[A fenti feladathoz tartozó színes feliratokat és az értelmező mondatokat megtaláljuk nyomtatható formában ide kattintva.](#)

Ezt a feladatot megoldhatjuk egy alkalommal, de felépíthetünk rá egy több részből álló tematikát is advent idején a gyermek-istentiszteleteken:

ISTEN A TEREMTŐNK Bolygók – gömbök	Teremtéstörténet 1Mózes 1–2	
AZ EMBER ROSSZ DÖNTÉSE Ádám és Éva – almák	A bűneset története és a Megváltó ígérete – Aki legyőzi majd a rosszat 1Mózes 3	
ISTEN JÓ HÍRT KÜLD: ANGYAL MÁRIÁNÁL Angyalok érkezése – angyalok és harangok	Gábrriel angyal Máriánál Lukács 1	
JÓ HÍR A PÁSZTOROKNAK – ANGYALOK A BETLEHEMI MEZŐN Angyalok érkezése – angyalok és harangok	Jézus születése Lukács 2	
A LEGNAGYOBB KIRÁLY LÁTOGATÓI – A CSILLAG NYOMÁBAN Csillag – A betlehemi csillag	A napkeleti bölcsek látogatása Máté 2	

Szakmai anyagok

A műsorral készülhetünk szentestére, akár vegyes korosztállyal is. Egy család ünnepébe csöppennünk bele, ahol a gyerekek, a szülők és a nagyszülők együtt díszítik fel a karácsonyfát. Mindenki kap egy verset a kedves nagyapától, amit felolvass a karácsonyfa mellett. A versek Ürögdi Ferenc lelkész, költő tollából valók. Vannak közöttük egészen kicsi gyermekek számára is jól érthető, és nagyobbaknak való, komolyabb értelmezést igénylő versek is. Válogathatunk belőlük a saját csoportunkhoz, szolgáló közösségünkhöz illeszkedve.

Az adventi hangulatot idéző rajzok, a karácsonyfa jelképei megjelenhetnek ajándékként is az ünnepen. A következő kártyákat, amelyek **innen is letölthetők**, kiszínezhetik, aláírásukkal elláthatják a gyermekek a gyermek-istentiszteleteken vagy a hittanórán. Kedves ajándék a szenteste együtt ünneplő, vagy az úrvacsorázó gyülekezet tagjainak a gyerekek igyekezetét, szeretetét és a Megváltóról szóló jó hírt továbbító köszöntés.

JELKÉPEK

A

KARÁCSONYFÁN

<p>Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet! Lukács 2,10</p> <p>Áldott karácsonyt és boldog új esztendőt kívánok!</p> <p>Szeretettel:</p> <p>.....</p>	<p>Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet! Lukács 2,10</p> <p>Áldott karácsonyt és boldog új esztendőt kívánok!</p> <p>Szeretettel:</p> <p>.....</p>	<p>Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet! Lukács 2,10</p> <p>Áldott karácsonyt és boldog új esztendőt kívánok!</p> <p>Szeretettel:</p> <p>.....</p>
<p>Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet! Lukács 2,10</p> <p>Áldott karácsonyt és boldog új esztendőt kívánok!</p> <p>Szeretettel:</p> <p>.....</p>	<p>Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet! Lukács 2,10</p> <p>Áldott karácsonyt és boldog új esztendőt kívánok!</p> <p>Szeretettel:</p> <p>.....</p>	<p>Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet! Lukács 2,10</p> <p>Áldott karácsonyt és boldog új esztendőt kívánok!</p> <p>Szeretettel:</p> <p>.....</p>

Pluhár Gáborné Szűcs Enikő,
RPI katechetikai szakértő

Karácsonyi műsor

A MI KARÁCSONYFÁNK

Szereplők:	Zsombor apuka	Tamás apuka
	Julcsi anyuka	Noémi anyuka
Nagyapa	Tomi	Peti
Nagymama	Palkó	Bence
	Kati	Réka
	Zsófi	Lili

Nagymama: Kész vagyok mindennel! Becsomagoltam az ajándékokat, a kamrába tettem a sütitet, elővettem a karácsonyfadíszeket. Mindjárt megérkeznek!

Nagyapa: Most Ádámék hozzák a karácsonyfát. Remélem, el fog férni az asztaltól a plafonig!

Nagymama: Biztosan. Idén ezt a szép fehér terítőt választottam a fa alá. Milyen verseket választottál mára?

Nagyapa: Nagyon csodálkozni fogsz! Egyiket sem hallottam még. Az összes verset Ürögdi Ferenc írta.

Nagymama: Tényleg nem olvastam még egyetlen verset sem. Ki volt ő?

Nagyapa: Szarvason volt lelkész. Nagyon szeretett verseket és ígehirdetéseket írni. Ám betegsége miatt majdnem megnémult. Hangos szóval végül már nem tudott szolgálni. Szavai mégis elértek sok emberhez, ma hozzánk is. Autó hangját hallom!

Nagymama: Úgy látom, Julcsiék jöttek meg először!

Gyerekek négyen (Tomi, Palkó, Kati, Zsófi): Mama! Papa! Mama! Papa! (*Ugranak a nagyszülők nyakába, köszönnek egymásnak.*)

Julcsi anyuka: Óvatosan! Itt az idejé mézeskalács!

Tamás apuka: És itt a szaloncukor! Már mindegyikre kötöttünk cénát is!

Tomi: A kék a kókuszos. Az volt a legnehezebb, hogy ne egyik belőle többet, és maradjon belőle a fára is.

Palkó: Nézzétek! Ádám bácsiék most kanyarodnak be az udvarra!

Négy gyerek rohan be (Peti, Bence, Réka, Lilla): Sziasztok! Megjöttünk!

Peti: Most mi hoztuk a fát! Apa mindjárt hozza!

Nagymama: És nálad mi van, Noémi?

Noémi anyuka: Néhány gyertyát öntöttünk együtt a múlt hétvégén. Gondoltam, feltesszük majd a karácsonyfára.

Kati: Nagyon szép! Én még soha nem készítettem gyertyát. Nehéz volt?

Noémi: Nagyon kellett figyelniük, de aztán belejöttünk, és sikerült.

Ádám apuka (Vidáman köszön): Jó napot mindenkinek! Megérezte a zöld fenyő!

Mindannyian: Ó!

Zsófi: Igazán csinos, formás fa! Énekeljük el a „szép fenyőt”!

Ének:

Ó, szép fenyő, ó, jó fenyő, hűséges a te lombod.

Ó, szép fenyő, ó, jó fenyő, hűséges a te lombod!

Te zöld vagy nemcsak nyáron át, de télen is, ha hó leszállt.

Ó, szép fenyő, ó, jó fenyő, hűséges a te lombod.

Ó, szép fenyő, ó jó fenyő, nagyon tetszel te nékem.

Ó, szép fenyő, ó jó fenyő, nagyon tetszel te nékem.

Karácsonytájt oly érdemes fa egy sincs, oly örömdetes.

Ó, szép fenyő, ó jó fenyő, nagyon tetszel te nékem.

Ó, szép fenyő, ó jó fenyő, ruhádtól hadd tanuljak!

Ó, szép fenyő, ó jó fenyő, ruhádtól hadd tanuljak!

Reményed és hűséged ad erőt minden időnkön át.

Ó, szép fenyő, ó jó fenyő, ruhádtól hadd tanuljak!

Bence: Nagyapa! Szerinted mit tanulhatunk a fenyő ruhájától?

Nagyapa: Tudod-e, miért hívják örökzöldnek a fenyőt?

Bence: Mert télen is zöld.

Nagyapa: Bizony. Mindig-mindig új leveleket hoz. A fenyő télen-nyáron gyönyörű, midig él, virul! Arra az örök életre emlékeztet minket, amit Istentől kapunk. Ezért is hozunk ilyenkor éppen fenyőfát az otthonunkba. Ha ránézünk, eszünkbe jut a csodás ígéret: a mennyország a mienk lehet! Nézd csak! Éppen erről szól az a vers, amelyiket neked választottam mára!

Bence:

Karácsonyi öröm

Kicsi vagyok én még,

De azt már tudom,

Hogy értem is eljött

Az én Jézusom.

Betlehemi bölcső

Most az én szívem,

Nincsen olyan boldog,

Mint én, senki sem!

Hogyne volnék boldog,

Uram úgy szeret,

Hogy elhagyta értem

A szép kék eget.

Hogyne volnék boldog,

Hiszen jól tudom,

Hogy a mennyországba

Visz el Jézusom!

KARÁCSONYI MŰSOR

Nagymama: Akkor hát eljött a várva-várt pillanat! Öltöztessük fel a karácsonyfát! Itt vannak a szép piros almák és a tekergőző kígyók!

Réka: Miért teszünk almát és tekeredő díszeket a fára?

Nagyapa: Ezek is jelképeznek valamit, amit fontos, hogy megértsünk. Isten sok-sok ajándékot tartogat nekünk itt és a mennyországban is, de megengedte, hogy válasszunk a jó és a rossz dolgok között. Sajnos egykor Ádám és Éva rosszul választott. A kígyó tanácsára szakítottak abból a gyümölcsből, amit Isten megtiltott. Nem bíztak eléggé Istenben, és éppen az örök életüket veszítették el így. Mi is gyakran választunk rosszul, gyerekek és felnőttek egyaránt. Erre figyelmeztet a két következő vers. Egyiket apukádnak, másikat anyukádnak hoztam:

Ádám apuka: Lássuk csak!

Űrögdí Ferenc: Egy mondat a karácsonyról

Ha
egyszer
megtanulnád
a szíveddel és nem csupán
eszeddél,
hogymit tett érted Isten Betlehemben,
én
úgy hiszem, hogy nem maradnál helyben,
hanem
mennél mindenhová, ahol
az
ember szenved s vétkéért lakol,
és
hirdetnéd: ne félj, ne rettegj testvér,
mert
van
balzsam bűnödre és sebedre,
és
nem
kell élned
ernyesztő gondba veszve,
mert
az átok
szertefoszlott,
az
Úr
kegyelme
mindent megoldott,
s
csak egy
a dolgod:
hinni,
hinni
HINNI!

Noémi anyuka:

Az enyémnek ez a címe: **Betlehembe kéne menni**

Betlehembe kéne menni,
Szeretetet adni, venni,
Megadásra, tiszteletre,
Bűnbánattól dideregve.

Betlehembe kéne menni,
Hogy ne legyen soha semmi
Hatalma a sötétségnek,
S nemesedjék ima, ének.

Betlehembe kéne menni,
A múltadat eltemetni,
S megtudni, mit annyi éve
Kérdeztünk: lesz e béke?

Betlehembe kéne menni,
Lásd, a dolgod csupán ennyi,
Indulj hát el, Isten áldjon,
S meg is érkezz, ezt kívánom.

Réka: A versekből úgy tűnik, mintha Isten mégsem haragudna ránk a rossz döntéseinkért. Mintha az egész karácsony azért lenne, mert segíteni akar rajtunk!

Nagyapa: Így is van! Azért küldte Jézust a földre, hogy megérezzük, mennyire szeret, még a bűneink ellenére is.

Peti: Anya is ad vasárnap a sütiből, még akkor is, ha sokat rosszkodtam. Tudom, hogy azért, mert szeret engem.

Nagyapa: Isten jósága is ilyen. Minden nap érezheted a szeretetét, ha figyelsz rá. A legjobban azzal szeret, hogy mindig velünk van!

Peti: Biztos ezt jelzik az édességek a fán! Isten legjobb ajándékát!

Nagymama: Tegyük fel a szaloncukrot és a mézeskalácsokat! Képzeljük magunkat a csodálkozó pásztorok helyébe, és mondjunk köszönetet Istennek ezért a nagy öröméért!

(A verseket a gyerekek mondják:)

Betlehembe menni

Elindultam Betlehembe
Jézust megkeresni,
Sok hálával a szívembe'
Tisztességet tenni.

Meg is leltem a jászolban
Az én drága kincsem,
El is mondtam néhány szóban,
Mint szereti szívem.

Válaszképpen rám mosolygott
Az isteni gyermek,
Tekintete üdvöt hozott,
S arcomon pihent meg.

Így lettem mén olyan boldog,
Mint soha még senki,
Lám, milyen szép, mily jó dolog
Betlehembe menni!

Ima a bölcsónél

Urunk, Jézus Krisztus,
Áldott legyen neved,
Hogy elhoztad hozzánk
Örök szereteted.

Nem nézted a bűnünk,
Nem törődtél vele,
Hogy a mi világunk
Gyűlölettel tele.

Vagy talán épp ezért,
Meggzántál bennünket,
S eljöttél hordozni
Véres keresztünket.

Urunk, Jézus Krisztus,
Arra kérünk Téged,
Vidd el mindenhová
Áldásod, békédet.

Betlehem békéjét
Borítsd a világra,
Benned reménykedjék
A szegény, az árva.

A Te dicsőséged
Legyen dicsőségünk!
Mondd meg, mit szeressünk,
Mondd meg, mitől féljünk.

Taníts meg bölcsónél –
Keresztedre nézni,
S jövődöd csodákban
Hinni és remélni.

Heródes, Pilátus
Ne támadjon többé,
A szeretet hangja
Zengjen mindörökké!

És zengje szívünk
A Te dicséreted,
Hozzánk a keresztes
Hű maradt Szeretet!

Itt a karácsony

Itt a karácsony, felvirradt napja,
Betlehem földjén zendül a szó:
„Meggzületett az isteni gyermek!”
És ez a szó, ím, hívogató.
Pásztorok jönnek, nagy csodát látni,
És leborulnak Jézus elé,
Hálászót szólnak, s érte cserébe
Víg kedvet kapnak s életerőt.
Bölcsek is jönnek, mesze keletről,
Kincset is hoznak hódolatul,
De imájuknak, mit szívből mondnak,
Még sokkal jobban örvend az Úr!

Régi történet... Most mit mond néked?
És mire késztesz szent szava ma?
Érzed-e: hozzád jött el a gyermek,
S Benne az Isten nagy hatalma?
Régi történet szent keretében
Szól ma az Isten, s zeng a szava:
„Egyetlenegyet küldtem el néked,
Kívüle nincs, ki megtartana!
Bölcsője mellett, térdre omolva,
Lásd a keresztjét, és rajta Őt,
Aki mellőlem erre a földre
Szenvedni, túrni, s meghalni jött!”

Erre a szóra zengd te is szívből:
„Én Uram Jézus, hű Pásztorom,
E mai naptól, átadott szívvel,
Ott leszek mindig myomdokodon!”

Betlehemi pásztorok éneke

Nála voltunk, Tőle jövünk,
S a szemünk káprázik,
Hisz azt láttuk, Akit ember
Nem látott idáig.

Istállóban, a jászolban
Mosolygott a Gyermeke,
Kiben Atyánk szeretete
Oly szépen jelent meg.

Templommá lett az istálló,
S buzgón térdre hulltunk,
A kisedben úgy imádtuk
Kegyelmes, jó Urunk.

Néki adtuk a szívünket,
S nem adtuk hiába,
Mert Benne a megértés jött
Testben e világra.

Dicsőség a magasságos
Mennyekben Istennek,
Ki Fiában adta nekünk
Az örök kegyelmet!

Betlehemi fényes csillag,
Ragyogd be az éjünk,
Hogy Jézussal a szívünkben
Mindörökké éljünk!

Énekek:

Kirje, kirje, kisededcske...
Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj...
Szép jel, szép csillag...

Julcsi anyuka: Olyan jó most így együtt!
Olyan jó odafigyelni a betlehemi csodára!
Bár csak rátalálnánk máskor is erre a sze-

retetre, békességre!

Nagyapa: Bizony, néha úgy érezzük, nem könnyű odatalálni hozzá! Pedig mi is kapunk segítséget, ahogyan a bölcseknek a csillag mutatta az utat! Erről is írt verset a költő, nézzétek csak!

Julcsi anyuka:**Karácsonyi monológ**

Kétezer éve nem kopott fényed.
Benned megújul a fáradt élet.
A jászolbölcse még ma is vonzó
És békességet gazdagon ontó!

Hogy van hát mégis, hogy nem kell kin-
csed?

Oldanál pedig sok-sok bilincset,
Oszlatnál ködöt, szülnéd a békét,
S élővé tennéd szívek reményét!

Karácsony Ura, bocsáss meg nekünk,
Hogy bár élő vagy – nélkülöd élünk.
Ihletnél, mégis nélkülöd járunk,
Nékküled nyomott s riadt az álmunk!

Ünneplünk ugyan, de mit ér szavunk,
Ne csak ítélezz, - kegyelmezz, védj is!
Glóriád fényét igya be lelkünk
Hogy ne halálra – életre menjünk!

Add – hogy szeretve s hűséggel járjunk,
Te légy az életünk, Te légy az álmunk!
Emeld a völgyet, törd le a szirtet,
S dicsőségedbe fogadj be minket!

KARÁCSONYI MŰSOR

Tamás apuka:

Zsoltár karácsonyra

Áldott legyen a mi Urunk Krisztus Jézusunk,
Hogy a bűnnek rabjai többé már nem vagyunk.
Véget ért az évezredes, szörnyű éjszaka,
Nem is lehet a mi ajkunk csendes, néma ma.
Dicsérjük az örök Istent s csodás tetteit,
Régen hangzott, s valóra vált ígéreteit.

Bűneinkből szabadulást adott az Atya,
Zálog erre Máriának drága Magzatja,
Ki magára vette testünk, s egygé lett velünk,
Ha pedig az Isten velünk – ki van ellenünk?
Dicsérd szívem Immánuel, s nyiss ajtót Neki,
Mert az Isten bűneidet Benne feledi.

Betlehemi csillag fénye törd át a ködöt,
És hozz a mi életünkbe tiszta örömet,
Hogy ne legyünk e világnak koldusai mi,
S tanuljunk meg minden embert szívből szeretni
Dicsérd szívem mindörökké azt a Gyermeket,
Kiben Isten megmutatta, mi a Szeretet.

Dicsérjétek az Urat, ki megbékélt velünk,
Országában – Szent Fiáért – meg van már helyünk,
Dicsérjétek az Urat és járjatok Vele,
Dicsérjétek Jézust, ki a kegyelem jele,
Dicsérjétek a menny és föld áldozó Istenét,
Mert Fiában nekünk adta magát – mindenét!

Nagymama: Fel is teszem a csúcsra a csillagot!
Hadd jusson eszünkbe róla, hogy milyen jó Jézushoz odatalálni!

Palkó: Már csak a gyertyák és az égő vannak hátra! Mondd, **Nagyapa**, ezek mire tanítanak bennünket?

Nagyapa: Arra, hogy ha mi odataláltunk Jézushoz, segítsünk másoknak is ebben! Az életünk ragyogjon, mint a gyertyák lángja, s mutassuk meg mindenkinek, milyen jó dolog így élni és ünnepelni! Legyen ez a te versed, Palkó, ez a kettő pedig a mienk, nagymamával együtt!

Palkó:

Amit én adok neked

Nincs semmi kincs a tarsolyombá',
S szegény vagyok, gyerek vagyok,
De szemeimben fény ragyog.
Titokzatos, mélyről jövő.
Szerelmednek fénye ez, Uram!
A betlehemi fényből egy sugár!
Arany helyett, ezüst helyett
Jó szívvel ezt adom Neked.
Ne mosolyogj a kincsemen,
Fogadd el, Istenem.
Örök karácsonyt
Így szerezz nekem!

Nagymama:

Karácsonyi vallomás

Valamikor régen, kisgyermek koromban',
Amikor az élet nem volt még goromba,
Óh, hogy tudtam várni a karácsonyfára
S mindarra, mi rajta csak nekem volt szánva...
Hogy tudtam örülni az aranydiónak,
Kis vonatnak, könyvnek, sípnak, mogyorónak...!
Hol az angyalhajra csodálkozott szemem,
Hol a kőkockákon pihent el a kezem.
Nevettem a gyertyák meglobbanó lángját
És a csillagszórók pattogó szikráját...
Örülni kevés volt a nappal, az este,
Szemem még éjjel is a csodás fát leste...
Persze, ahogy hullott a sok tűlevélke,
Az én örömömnek úgy lett lassan vége...

És ahogy telt és zordabb lett az élet,
A sok csillogás is foszlott, semmivé lett...
Várom én még most is a karácsonyfára,
De az örömömnek most már nincs határa...
És ami még döntőbb: megleltem az okát!
Nem a csillogó fa jelent most már csodát,
Hanem a megnyílt ég s a testté lett Ige,
S az, hogy felénk fordult az Atyánk szíve!
Régen az ajándék töltött el örömmel,
Ma az, hogy én adok, szívből s nem közönnnyel.
Áldás szent nevére, Ki velem ezt tette,
Ki örömöm s szívem újjáteremtette!

Nagyapa:

Az én karácsonyfám

Szeretet a törzse,
Hitből van az ága,
A levele remény,
A dísze a hála.

De a csúcán csillag
Helyette a Kereszt áll,
Erre fut fel – útként –
Sok ezüst- s aranyszál.

Erre ontja fényét
Örömgertyák lángja,
És mintha szívem is
E kereszthez vágyna...

Most egy szó hallatszik
A Keresztről éppen:
„Kegyelem!” – s angyalok kara zeng az éjben.

Nagyapa: Énekeljünk még egyet együtt, aztán induljunk, menjünk együtt a karácsonyi istentiszteletre!

Közös ének: Betlehemi csillag csodafényt ad...

A felhasznált versek Ürögdi Ferenc: Az én keresztyénségem című kötetéből valók, amely a Szarvasi Református Egyházközség kiadványaként jelent meg.

[A karácsonyi műsor dokumentuma innen tölthető le!](#)

Pluhár Gáborné Szűcs Enikő,
RPI katechetikai szakértő

Szakmai anyagok

ADVENTI KIHÍVÁSOK KALENDÁRIUMA 2024

Itt olvasható egy 24 napos adventi kihívás kalendárium gimnazista fiatalok számára, amely minden napra ajánl nekik

- egy célkitűzést,
- egy gyakorlati ötletet, és egy
- könnyen megvalósítható feladatot.

(Ez a táblázat természetesen bővíthető, módosítható egyéb ötletekkel.)

Mire jó egy ilyen kalendárium?

- Egy ilyen kihívás kalendárium segíthet a fiataloknak advent idején az önreflexióban, mások segítésében, és a karácsonyra való lelki felkészülésben is.
- Jó támpont lehet tanórai beszélgetésekhez, nyitókérdésekhez is.
- Segíti a fiatalokat abban, hogy az adventi időszakban tudatosan készüljenek a karácsonyra, és hogy minden nap gyakorolják a hitük megélését és a fontos emberi értékek ápolását is.
- Jól kapcsolható szerintem a korábban küldött projektórához, ha megkérdezzük: hol tartanak a folyamatban, hogyan sikerült egy-egy feladatot megoldani, okozott-e valami nehézséget, örömet stb.

ADVENTI KIHÍVÁSOK KALENDÁRIUMA 2024

Nap	Cél	Gyakorlati Ötlet	Feladat
1.	Hálaadás gyakorlása	Gondolj három dologra, amiért hálás vagy.	Írd le ezeket egy naplóba, vagy jegyzetlapra.
2.	Konkrét segítségnyújtás	Ajánd el a segítséged otthon vagy az iskolában.	Mosogass el, vagy segíts rendet tenni. Olyat tegyél, amire valóban szükség van. (Ne csak pótcselekvés legyen.)
3.	Empátia fejlesztése	Hallgasd meg (értő figyelemmel) egy barátodat, családtagodat.	Kérdezz meg valakit, hogy hogy érzi magát, és hallgasd meg figyelmesen.
4.	Adakozás	Gondolj valakire, akinek nehezebb az ünnepi időszak.	Készíts egy kis csomagot, és add oda annak, aki rászorul.
5.	Ima és elmélyülés	Szánj pár percet egy csendes imára és gondolkozásra.	Imádkozz egy barátodért vagy családtagodért.
6.	Apró örömök megosztása	Csinálj valami apró, kedves dolgot szeretteidnek.	Írj egy rövid, bátorító üzenetet valakinek.
7.	Környezettudatosság üdítőmentes nap	Próbálj ki egy napot műanyag nélkül.	Vásárolj vászontáskával, és kerüld az egyszer használatos műanyagokat, italosdobozokat.
8.	Megértés és türelem gyakorlása	Próbálj meg ma nem ítélni mások felett.	Figyeld meg, hogy mennyire vagy elfogadó a környezeteddel.

9. Kedvesség idegenekkel	Tegyél valami kedveset egy idegennel.	Tartsd az ajtót valakinek, vagy mosolyogj rá egy idegenre a buszmegállóban. Segíts egy néninek bácsinak fel és leszállásnál.
10. Bibliaolvasás	Olvass el egy adventi vagy karácsonyi igeszakaszt.	Olvasd el például Lk 2,1–20-at, írd le, amit erről gondolsz.
11. Idő a családdal	Szánj extra időt a családdodra.	Kérdezd meg, hogy tudsz-e segíteni valamiben otthon. beszélj a testvéreiddel egy kicsivel többet.
12. Türelem gyakorlása	Próbáld meg nyugodt maradni, amikor valami bosszant.	Amikor ideges leszel, számolj el tízig, mielőtt reagálnál.
13. Készségfejlesztés	Tanulj valami újat, barkácsolj vagy keress új hobbit.	Nézz meg egy videót, ami megtanít valamire, amit mindig is szeretnél volna kipróbálni.
14. Öröm megélése	Találj egy tevékenységet, amit igazán élvezel.	Szánj időt egy olyan hobbidra, amitől ma jól érzed magad.
15. Barátok támogatása	Bátorítsd ma egy barátodat, aki szomorú, kedvetlen.	Írj egy kedves üzenetet vagy hívd fel, hogy érdeklődj felőle.
16. Szerénység gyakorlása	Tarts önvizsgálatot, és próbáld aláztatos lenni.	Gondolkodj el, hogyan tudnál még inkább másokat előtérbe helyezni.
17. Önálló imaidő	Csendesedj el egy rövid imádság erejéig.	Kérj erőt a napi kihívásokhoz és a közelgő ünnephez.
18. „Természetes” örömforrás	Sétálj egyet a természetben.	Szánj időt egy rövid sétára és figyelj a körülötted lévő szépségekre.
19. Kreatív önkifejezés	Készíts valamit saját kezűleg, rajzolj, fess, írd verset, novellát stb.	Készíts egy képeslapot vagy apró dísz valakinek karácsonyra, vagy csak lepd meg magad.
20. Szeretet kifejezése	Gondolj egy módra, hogyan tudnád kimutatni szereteted valakinek.	Írj egy kedves levelet vagy üzenetet egy családtagnak vagy barátnak, vagy hívd meg egy forró italtra.
21. Segítségnyújtás	Gondolj arra, hogyan segíthetnél a közösségben, akár iskolában.	Vegyél részt egy jótékonyági programban vagy ajánld fel a segítséged.
22. Hála megosztása	Fejezd ki háládat valaki iránt, aki fontos neked.	Mondj köszönetet személyesen egy közeli ismerősnek. találkozz is ne csak csetelj.
23. Ima a világért	Imádkozz a békéért és a rászorulókéért.	Kérj áldást a nehéz helyzetben élőkre és azokra, akik egyedül vannak az ünnepen.
24. Öröm a karácsonyban	Ünnepeld meg a karácsonyt tiszta szívből.	Legyél jelen az ünnepi pillanatokban, és éld meg a szeretetet.

Csóri-Czinkos Gergő RPI, katechetikai szakértő

[NYOMTATHATÓ FORMÁBAN INNEN TÖLTHETŐ LE!](#)

Egyéb szakmai anyagok

ÖTLETEK 1. OSZTÁLYOS HITTANÓRÁKHOZ, NOVEMBERRE (10-13. lecke: Óvjuk a természetet, Nőé története)

Az alábbiakban egy hittanoktató, Lóránt Gáborné gyakorlati ötletei találhatók 1. és 4. osztályos hittanórákhoz, a meglévő ötlettárunk bővítéséhez.

10. lecke: ÓVJUK A TERMÉSZETET!

1. Imádság: „Köszönjük, Urunk, hogy csodálatos világot teremtettél, segíts, hogy vigyázzunk rá és ne tegyük tönkre!” Ámen.
2. Ének: Ki teremtette ezt a világot? (mutogassunk közben) https://www.youtube.com/watch?v=zkdXQewvNwl&ab_channel=R%C3%A1koscsabaF%C5%91pl%C3%A9b%C3%A1nia
3. Játék: Mondj egyet! – körbeadunk egy labdát (a Földet jelképezi) és mindenki mondjon valamit, amit Isten teremtett.
„Az Úr azért adta a természetet, hogy élvezzük és vigyázzunk rá. Hogyan tudunk vigyázni?”
(Beszélgetés: szelektív szemétyűjtéssel, kevesebb vásárlással, kevesebb utazással stb.)
4. Helyes-helytelen játék: Ha helyeset mondok, nyújtózkodj, ha helytelen, guggolj le!
  - Az olajat öntsük a WC-be!
  - A kinőtt ruhát adjuk oda másnak!
  - Vegyünk minden nap egy új játékot!
  - Minden szemetet egy kukába gyűjtünk! stb.
5. Feladat: Oldjunk meg pár feladatot Wordwall alkalmazásban a Föld napjához kapcsolódóan! (Wordwall Föld napja 1. osztály) <https://wordwall.net/hu/resource/1465152/k%C3%b6rnyezetismeret/f%C3%B6ld-napja>
<https://wordwall.net/hu/resource/14895459/a-f%C3%B6ld-napja>
6. Záró imádság: egy plüss állatot körbeadva mindenki köszönjön meg valamit Istennek, ami ért hálás!

11. lecke: NŐÉ IGAZ EMBER VOLT

1. Imádság: „Kérünk, Urunk, segíts nekünk engedelmeskednünk akkor is, amikor az kényelmetlen!” Ámen.
2. Ének: Ha te Jézust követed... (sétálva, mutogatva énekeljünk) https://www.youtube.com/watch?v=qsy_GoXNXgM&ab_channel=Alap%C3%ADtv%C3%A1nyKoen
3. Rávezető játék: álljanak a gyerekek párba. Az elől lévő vezeti a mögötte lévő, becsukott szemű társát. Egy idő után cserélnek (bizalomjáték)
4. Történetmondás közben Nőé tetteit együtt a gyerekekkel, kézmozdulatokkal eljátszani. Isten így szólt hozz: özvívzzel elpusztítom a Földet, de rajtad könyörülök. Építs egy hatalmas hajót,.
5. Záró ima: Segíts Istenünk, hogy tudjunk jók lenni és tudjunk neked szót fogadni! Ámen.

12. lecke: A BÁRKÁBAN

1. Imádság: Add Urunk, hogy amikor félünk, Tőled kérjünk segítséget!
2. Ének: Várni jó, várni jó, jó megadással lenni
3. Rávezető játék: Játsszuk el a „Gyertek haza ludaim!” játékot (megmenekülés érzése) https://www.youtube.com/watch?v=I9sBXvi2oPY&ab_channel=ErikaJenei
4. Záró ima: Köszönjük Istenünk, hogy számíthatunk Rád a bajban. Ámen.

EGYÉB
SZAKMAI
ANYAGOK

13. lecke: EGYÜTT ÖRÜLÖK ISTENNEL

1. **Imádság:** Köszönjük, Urunk, hogy minden nap van minek örülni. Ámen
2. **Ének:** Hála, hogy itt a csöndes reggel

https://www.youtube.com/watch?v=CxQU9phteGI&ab_channel=Tarn%C3%B3B3czyL%C3%A1szl%C3%B3G%C3%A1bo

3. **Rávezető játék:** Minek örültem ma? Körbe ülünk, körbe adunk egy plüsst és mindenki elmondja, hogy aznap minek örült.
4. **Történet:** Nőé és az öröm – Nőé és az állatok nagyon örültek, hogy egy év után kiszabadultak a bárkából. Nőé tüzet gyújtott és hálát adott Istennek a megmeneküléséért. Ekkor egy csodálatos szivárványt látott meg az égen. (Osszunk ki a gyerekeknek színes krepp papírokból egy levágott darabot. Lengessék a fejük felett, soroljuk el, hogy milyen színek voltak a szivárványban) Isten megígérte, hogy többé nem pusztítja el a földet özönvíz által.

A krepp-papír csíkokat szivárvány alakban és sorrendben ragasszuk egy nagyobb papírra (pl. barna csomagolópapírra) és díszítsük vele a termet. <https://hu.pinterest.com/pin/44473115063706376/>

**Ötletek 4. évfolyamos hittanórákhoz
(9-13. lecke, Saul és Dávid története)**

9. lecke: SAUL, AZ ELSŐ KIRÁLY

1. **Imádság:** Segíts, Istenünk, hogy neked lehessünk hálásak azért, akik vagyunk. Ámen.
2. **Ének:** Szólj hozzám csendesesen (Tk. 76. oldal)
3. **Rávezető játék:** Színészesdi. Sújunk a gyerekek fülébe: hogyan vonuljanak be a terembe. A többieknek ki kell találniuk a belépő személyiség-jegyét (bátor, kedves, undok, gyáva, szerény, beképzelt).
4. **Történet:** Amikor Saul lett a zsidó nép királya, eleinte szerény volt, elbújta a királyválasztáskor. Később, amikor sikerei lettek, fejébe szállt a dicsőség. Azt hitte, magának köszönheti a sikereket, nem adott hálát értük Istennek. Azt hitte, neki mindent szabad: Sámuel próféta helyett bemutatta az áldozatot és a zsákmányból is félretett magának, pedig az az Urat illette volna. Isten más királyt választott, akit Saul mindvégig üldözött.

Üzenet: Ha valamiben ügyes vagy, adj hálát érte az Úrnak, hogy ilyenné alkotott. Ha hibáztál valamit, bocsánatot kérsz Istentől. Az Úrnál mindig van megbocsátás.

5. **Készítsünk „hálatablót” és „bocsánatfelhőt”.** Adjunk a gyerekeknek őszi leveleket papírból, azokba írják bele, amiben ügyesek. Készítsünk belőlük koszorút, a közepébe írva: HÁLA <https://www.urban-eve.hu/2012/10/22/oszi-ajtodisz-kedvencekkel/>

Adjunk csepp alakú papírokat is a gyerekeknek, azokra írják rá, amit bánnak. Egy rajzolt felhőbe írjuk bele: „Bocsásd meg Istenem, hogy...” Alá ragasszuk fel a cseppeket! <https://www.meska.hu/p2392460-felho-szines-esocseppekkel-fali-dekoracio>

10. lecke: DÁVID KIRÁLYVÁLASZTÁSA

1. **Imádság:** Add Uram, hogy ne a külső alapján ítéljek! Ámen.
2. **Játék:** Válassz! Vigyünk be egy narancsot és egy mandarint. Melyiket választják a gyerekek? Aki az édeset szereti, a mandarint. Pedig az a kisebb, mégis finomabb.
3. **Szólás-mondás párosító:** A következő szólásokat írjuk fel egy-egy papírra és vágjuk ketté:
  - Nem mind arany, ami fénylik.
  - Kicsi a bors, de erős.
  - Nem az a kedves, aki szép, hanem az a szép, aki kedves.
  - Jól csak a szívével lát az ember, ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.

A gyerekek próbálják megtalálni a szólások másik felét. Ezután beszéljük meg, mit jelentenek és van-e közös az értelmükben.

Egyéb szakmai anyagok

4. Történet: Sámuel elindult, hogy Isai fiai közül kiválassza a leendő királyt. Megörült, amikor meglátta őket: egytől egyig délceg, erős fiúk voltak. De Isten mindegyikre ezt mondta: nem ő a választottam. Végül megjelent egy legény, aki még nem volt felnőtt és nem is tűnt erősnek. Az Úr mégis őt választotta, mert az Úr azt nézi, ami a szívben van. Mit látott Isten vajon Dávid szívében? (hitet)

11. lecke: DÁVID ÉS GÓLIÁT

1. Imádság: Segíts Uram, hogy tudjam legyőzni az akadályokat. Ámen.
2. Játék: Célbadobás: poharakból építsünk tornyot, összetekert zoknival le kell dönteni. Kinek sikerül?
3. Történet: Senki nem mert kiállni az óriás Góliát ellen, még Saul király sem. Dávid miért meri megtenni? Mert nem az akadályt látja, hanem az Urat, aki őt eddig is mindig megsegítette a bajban. Nem hagyja, hogy azt az Istent szidják, akit ő annyira szeret. Így tud győzelmet aratni a hit erejével.
4. Játék: Ki az erősebb? Kötélhúzásra állítsuk ki egymás ellen a legkisebb és a legnagyobb gyereket. Álljon a hittanoktató a kicsi mögé és segítsen neki. Előtte kérdezze meg: „Mit gondoltok, ki fog így nyerni?” Majd beszéljünk róla, hogy Isten ott állt Dávid mögött.
5. Ének: Pintér Béla: Dávid
https://www.youtube.com/watch?v=sDsrOddXG30&ab_channel=Debrecen-Csap%C3%B3kertiReform%C3%A1tusEgyh%C3%A1zk%C3%B6zs%C3%A9g

12. lecke: BARÁTOM VAN

1. Imádság: Kérlek Istenem, adj igaz barátot és add, hogy én is jó barát lehessek! Ámen.
2. Ének: Van egy barátom, Jézus
https://www.youtube.com/watch?v=YXM1GLWcR-w&list=RDYXM1GLWcR-w&start_radio=1&ab_channel=NagySzil%C3%A1rd
3. Játék: Postás. Körben állunk, megfogjuk egymás kezét. Valaki középen áll. Így szól az egyik játékos: Küldöm a levelem Pankának. És megszorítja feltűnés nélkül valaki kezét. Az továbbadja az üzenetet. Panka így szól: megkaptam! A középen álló megpróbálja elfogni az üzenetet, ha látja, hogy szorítanak. Ha sikerült elkapnia a „levelet”, helyet cserélnek.
4. Történet: Dávid és Saul fia: Jónátán jó barátok lettek. Jónátán lemondott Dávid javára a trónról és próbálta megvédeni őt apja, Saul haragja elől. A jó barátok jóban-rosszban kitanak egymás mellett. Jézus annyira jó barátunk, hogy az életét adta értünk.

13. lecke: SAUL ÉS DÁVID

1. Imádság: Add Uram, hogy ne legyek bosszúálló! Ámen.
2. Játék: Játsszunk bújócskát. Ha van lehetőségünk nagyobb helyen játszani, játszhatunk bújócskafogócskát.
3. Történet: Saul megsejtette, hogy Dávid lesz helyette a király. Ahelyett, hogy bocsánatot kért volna a bűneiért Istentől, Dávidot kezdte üldözni. Néha majdnem elkapta, de az Úr könyörült Dávidon. Dávid kétszer is megölhette volna, de nem tette. Istenre hagyta a bosszúállást. Megbocsátani nagyon nehéz, főleg, ha a másik nem is kér bocsánatot. A bosszúnak viszont sosincs vége. Inkább imádkozzunk érte, semmint belerúgjunk. Higgyük el, hogy Isten igazságot tesz!
4. Játék: Gyakoroljuk a „Béke, béke barátság, összeveszni szamárság!” mondókát!
5. Ének: Áldjon meg téged, áldjon az Úr <https://www.youtube.com/watch?v=MhDjxPr8vpA>

Hittanórai játékok

Hiszem, hogy a játék felszabadít, kikapcsol és bekapcsol, felhangol és ráhangol. Lássunk néhány bizalomjátékot, melyet sok bibliai történet bevezetésénél használhatunk.

Bizalomjátékok

1. Vakvezető

A gyerekek párba állnak, az egyik elöl, a másik mögötte. A hátul álló becsukja a szemét és megfogja társa vállát. Így járnak a teremben, folyosón. Egymásnak ütközni tilos! Egy idő után cserélnek. A végén megbeszéljük, hogy milyen érzés volt csukott szemmel járkálni.

2. Hátradőlős

Körbeállnak a gyerekek, a hátuk mögött keresztben megfogják a kettővel odébb álló kezét. Egyszerre hátradőlnek és nem esnek el, megtartják őket a karok.

Hol használható a játék? Olyan történeteknél, ahol egymásban kell bízni. Pl. Dávid és Jonatán barátsága.

3. Dülöngélős

Szorosan körben állunk, vállaink összeérnek, kezünk a mellünk előtt tenyérrel előre. Középen áll egy gyermek, aki fadarabnak képzelet magát. Megfeszített testtel elkezdi dőlni. A körben állók a vállánál megfogják és egy más irányba döntik óvatosan.

4. Elkapós

A tanár erősen lecövekel, karjait előre tartja. Diákja hátrafelé dől, nem lép hátra. A tanár elkapja.

5. Felemelős:

Felsőöknél játszható. Egy nem túl nehéz gyerek lefekszik, megfeszíti az izmait. A többiek körbeállják, tenyerüket alá teszik és adott jelre felemelik, ringatják előre-hátra.

Hol használható a játék? Minden vak emberes történetnél, vagy ahol valakinek vakon bíznia kellett az Úrban pl. Ábrahám, Józsué, Gedeon történeténél.

Loránt Gáborné
hittanoktató

Egyéb szakmai anyagok

KÉPMEDITÁCIÓK ADVENTRE

AJÁNLÁS

Az ortodox teológus, Hilarion Alfejev a teremtést egy festményhez hasonlítja: „Isten a Festő, a teremtett világ pedig a festmény, amelyen felismerhetjük az Ő „ecsetjének” és „kezének” nyomát, alkotói elméjének visszatükröződését.” Kálvin pedig a teremtett világot Isten dicsősége színházának nevezi. Kálvin számára ez a kép az ógörög drámák világát idézi, melyben úgy jelenik meg Isten mint aki a színdarab főszereplője. Ebben a teátrum mundi modellben Isten egyszerre lehet a darab szerzője és rendezője. A természet, teremtett világ a díszlet, a teremtett lények az emberrel együtt pedig a kórus, amely visszhangozza Isten dicsőségét. Isten az első mozgató, Ő az, aki életet lehel minden élőlénybe és a teremtett világ pedig magában hordozza azt a vágyat, hogy betöltse hivatását, visszhangozza Isten dicsőségét, kapcsolatba kerüljön teremtőjével és az Ő dicsőségére éljen. Akár a természet, akár a teremtett ember és a művészet is lehet bizonyoságtetője Annak, Aki előbb szeretett minket.

A valóságot poétikusan és imaginatív módon is megközelíthetjük, az analitikus értelmezés mellett. A művészet és a vallás nyelve nem feltétlen kell, hogy a tudomány analitikus eredményeivel szembekerüljön, mert bár mindegyik szólhat az életről, más és más aspektusát ragadja meg. A világ megismerésének „rétegzett” voltával szemléltethetjük ezt, hogy bár ugyanazt vizsgáljuk, más perspektívák mentén ragadjuk meg a valóságot. Valahogy úgy, mint egy vaktérképre, különböző „rétegeket” helyeznénk. Mást és mást árul el a Kárpát-medencéről, ha a domborzati térképet nézzük, mást a vízrajz, az úthálózat, településszerkezet. Mindegyik ugyanannak a valóságnak a leképezése. A művészet is foglalkozik egzisztenciális kérdésekkel, csakúgy, mint a teológia. Protestánsként valljuk, hogy Isten az ő Kijelentésén keresztül ismerhetjük meg igazán, de a keresésben és kérdésseltelevésben segítségünkre lehet az esztétikum és a művészet is.

Életünknek nemcsak velejárója, hanem szükséglete is, hogy ki tudjunk lépni a mindennapok világából, s ebben a köztes térben feltöltődünk, új szempontokat, élményeket szerezzünk. Ennek az átlépési, kilépési szükségletnek a mai társadalomban sokféle formája létezik: színházba járás, egy kiállítás megtekintése, egy koncert vagy éppen a tánc is lehet ilyen: „a megélt vallásosság esztétikus vonásait nem feltétlen csak vallásos közösségekben találjuk meg. Ez megtalálható a művészetekben, az (önéletrajzi) regényekben, moziban, koncerteken, futballstadionokban...” Az esztétikai élmények és a vallási élmények ugyancsak a köztes térben jönnek létre. Ami megkülönbözteti őket, az nemfeltétlen az átélés maga, hanem annak értelmezése: „Ahol a szabad játék Istenhez kötődik, ott az esztétikai tapasztalat vallási tapasztalattá válik, (...) ekkor Isten iránt hálát érzünk, aki ezt a pozitív élményt véghetetlen kegyelméből és jóságából nekünk ajándékozta.” A (zoltár)éneklés vagy az orgona hangja lehet az Isten jelenlétébe való belépés, vagy emlékeztetés arra, hogy mindig Isten jelenlétében vagyunk. Az esztétikum teret nyithat Isten felé úgy, hogy új perspektívákat adhat az életünk szemlélésére és ezáltal formálhatja Istent kereső hitünket is. Az Istennel megélt tapasztalat úgy hoz létre egy új realitást, hogy közben nem szakad el a meglévő valóságtól, viszont az élet töredezettsége ellenére sem ragad bele a látható világ reménytelenségébe. Ahogy Pál apostol vallja: „mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Istennek szeretetétől, amely megjelent Krisztus Jézusban, ami Urunkban.” (Róm 8,38–39)

Dr. Siba Balázs

Református lelkipásztor, egyetemi tanár

EGYÉB

SAKMAI

ANYAGOK

BEVEZETÉS: Képelemzés, szempontok

(Kép, képes, képtelen, képmutató, nagyképű, képlékeny, képzés, képzelet, átképez, leképez, képmás, tévképzés, képernyő, térkép, látkép, önkép ...)

Már a magyar nyelv is elárulja, hogy mennyire szerteágazó és mélyen belénk oltott valóság mindaz, amit képekben kapunk fogalmazunk meg vagy gondolunk el.

Kívülről kapott látható képek, melyek megérintenek, megindítanak, elborzasztanak, vagy épp felemelnek... Rég elfeledett emlékeket, érzéseket keltenek fel, vagy eddig sosem ismerteket támasztanak...

Belső, bennünk élő képek, melyekkel együtt születünk, vagy melyeket szüleinktől-őseinktől örököltünk, megint mások, melyeket mi tettünk a magunkévá, vagy mi adtunk át másoknak. Mi formáltunk, s közben azok is formáltak minket... anyaképek-apaképek, a halálról vagy épp a boldogságról alkotott képek-képzetek ... Istenképek

Eszkatológiai vázlat

Isten a teremtés hatodik napján saját KÉPére megformálta az embert. KÉPessé téve az uralkodásra, az alkotásra és az ő látására. De KÉPessé arra is, hogy elforduljon tőle. Bűnbe esett: azt KÉPzelte, a maga istene lehet. Aztán mikor egyedül maradt, kétségbeesésében maga próbált IstenKÉPeket faragni magának: Bálványok – mondta Isten. De a bűn miatt az ember KÉPtelen volt többé Isten szemébe nézni (Mózes és a csipkebokor) A kiválasztott nép egy elKÉPzelhetetlen hatalmú és erejű, és épp ezért láthatatlan és kiábrázolhatatlan és Istennel kötött szövetséget. De ez az Isten megígérte a szabadítót, akiben KÉPet ad magáról. És valóban az Ige testté lett. „Én vagyok a világ világossága” – mondta Jézus. Az eddig sötétben, vakon botorkáló nép számára láthatóvá teszi magát az addig Láthatatlan. „aki engem lát, látja az Atyát” – folytatja Jézus, és valóban, Krisztus az egyszeri és megismételhetetlen megváltó tettével kiábrázolta Istent. Egy határtalanul szerető, magunkhoz ölelő atya KÉPét. Végül eljön a Lélek, az Ő lelke, hogy a külső, kapott képet bensővé tegye bennünk: minket magunkat formál át: krisztusKÉPűvé. Eredendő istenKÉPűségünk áll helyre, hogy újra KÉPések legyünk a teljes, szégyen és félelem nélküli kapcsolatra és közösségre Vele, melyben színről-színre láthatjuk majd Őt.

A szakrális festészet alkotásai egy-egy egy hitvallás, bűnvallás, bizonyágtétel. Egy-egy „tükör által homályosan” megsejtett kép vagy inkább képtörődék Istenről, Istentől. Egy másik nyelven írva, mely nem szó és mondat, mégis mindannyian olvassuk és értjük, hisz ezek a képek: olyan (archetípusos) belső ősképekkel, megörökölt vagy megtapasztalt és magunkévá tett képekből raknak össze mondatokat, amelyek a mieink.

Anélkül, hogy a részletekbe bocsátkoznánk érdemes megjegyezni, hogy a szakrális festészet darabjai egy olyan széles palettán helyezkednek el, melynek két merőben távol eső pólusa van: az egyetemes, kollektív hitvallásként értelmezhető keleti, ikonfestészeti hagyomány, és a személyes-individuális egyéni-egyedi alkotásokra építő nyugati képzőművészet.

Hogy olvassuk ezt az üzenetet?

A képmeditáció kulcsa, hogy a képpel párbeszédbe tudjunk kerülni. Ne csupán a képet, mint egy tárgyat lássuk és elemezzük, hanem legalább annyira figyeljünk magunkra, a bennünk feljövő érzésekre, gondolatokra, asszociációkra. Hagyjuk, hogy a ne csupán mi, a kép is kérdezhesen tőlünk, ne csupán mi akarjuk megfejteni a képet, de az is boncolgasson minket, hasson ránk. Mivel ezek a képek ihletett művek, általuk beszélhet hozzánk, és rólunk, de beszélhet Róla is!

Képmeditációk Adventre

Egyéni képmeditáció

Találj rá!

Ige-kép kettőse: egyik hozza a másikat

Hagyjunk időt!

A kép nem ad időbeli kereteket (mint egy dráma, egy vers vagy egy zenemű).

Nekünk magunknak kell időt adnunk, ha meg akarjuk érteni. Figyelmet és türelmet igényel.

Szemléljük az egészet!

Mi az első benyomás? Milyen érzéseket kelt? Emlékeztet-e valamire? Ismerős-e valahonnan?

Színharmónia: Sötét-világos, meleg-hideg, zaklatott vagy nyugalmat árasztó?

Képarány: Fekvő vagy álló a kép?

Kompozíció: Mi van fent-lent középen vagy a periférián?

Szemléljük a részleteket!

Mi a legfontosabb részlet? Miért? Neked is ez a legfontosabb?

Vannak-e további fókuszai a képnek? Személyesen mi az, ami leginkább közel áll, megszólít ezek közül? Miért?

Van-e olyan képkivágás, amit szívesen szemlélsz?

Rakd össze újra!

Mi kapcsolja össze a kép legfontosabb a részleteit? (súlypontok-súlyvonalak)

Van-e olyan olvasata-iránya-elve a képnek, amiben a dolgok a helyükre kerülnek, értelmet kapnak?

Fogalmazd meg!

Mit mondott az emberről, Istenről, és személyesen Rólad a kép? Mi az az érzés, gondolat, üzenet, amit elmélyített benned? (esetleg: Adj alternatív címet a képnek!)

Csoportos (vezetett) képmeditáció készítése

Hogy fogjuk hozzá? – a készülés fázisai:

1. Gondold át!

- Kiknek szól? (korcsoport, háttér, ismerősek-e nekünk, egymásnak)
- Milyen alkalomból (ünnepi, liturgikus, köznapi, fesztelenebb)
- Időbeli keretek
- Helyszín adottságai

2. Imádkozz mindezekért! (tágabb értelemben véve: „szívében forgatta mindezeket”)

3. Találj rá az Ige – üzenet – kép hármására

Bármelyik előhívhatja a másik kettőt...

Béhány jó tanács a képválasztáshoz:

- Biztonsági választás: felvállaltan bibliai témájú festmény vagy hitvalló festő alkotása (Ez esetben nyugodtan támaszkodhatunk a festményre mint textusra, hagyhatjuk, hogy az vezessen.) „őskép” archetipusos kép, motívum alapján (ha maga az ige is képszerű).

4. Háttérkutatás: (Ige exegézise) kép exegézise (objektív megközelítés)

- festő élete festmény születésének története, háttére
- korkép, történelmi (egyháztörténeti) helyzet, amiben a festmény született
- korstílus / a művész stílusa
- festmény korábbi elemzései, ki mit mondott róla

5. Időzés a képpel, egyéni meditáció (szubjektív megközelítés) lásd előző oldal!

- személyes, szubjektív érzések kérdések
- mit üzen a kép, mivel gazdagítja, árnyalja, esetleg fordítja át

EGYÉB

SAKMAI

ANYAGOK

6. Fogalmazd meg!

Vezesd végig „kézenfogva” a meditatálót egy lelki íven-úton: az első benyomástól eljusson az üzenetig.

7. Gazdagítsd dramaturgiai elemekkel!**A csoportos (vezetett) képmeditáció két típusa****A) Csendes meditáció**

Előre megírt monológ, amely a kivetített kép tanulmányozása közben elhangzik

- csend (külső, belső csend, relaxáció: testérzékelés, légzőgyakorlatok)
- sötétség (behunyt szem)
- bevezető és záró ima
- Ige (akár többször)
- képkivágások részletek (a monológ íve szerint sorrendbe rakva)
- aláfestő zene (lehetőleg élő, pl. gitáros, vagy zongora)
- naplózás (kérdések alapján)

B) Interaktív meditáció

Vezetett beszélgetés, amely során együtt fejtjük meg a kép üzenetét, megosztva egymással a benyomásainkat, gondolatainkat.

Kérdések:

- Nyitott kérdés legyen, ne eldöntendő!
- Rövid (pl. egyszavas) válaszokat kérj, hogy mindenki szóhoz jusson!
- Legyen meg a saját válaszod, ami tovább visz!

Például:

- Mi volt az első benyomásod?
- Melyik szín-árnyalat a legfontosabb számodra?
- Melyik részlet ragadott meg?
- Mit gondoltok, miért...?
- Ha belépnél a képbe, hova helyeznéd magad?

Felszólítások:

Például:

- Válassz egy részletet, ami...!
- Képzeld el, ha ...!
- Adj címet a képnek!

Kijelentések:

- **információk a képről, a festőről, az Igéről**

De csak olyan, ami támogatja az üzenetet, előre lendít, új szemponttal gazdagítja az üzenetet. A felesleges infók unalmassá és előadásszerűvé teszik a meditációt, kerüljük.

- **ige**

Jókor, jó helyen, Leginkább kezdésként vagy zárásként. Megadhatja a gondolkodás irányát, vagy lezárhat egy kérdést-vitát-dilemmát. (Mivel felettünk áll.)

A két típus (A és B) természetesen kombinálható, de csak kellő körültekintéssel, mert könnyen kiolthatják egymás hatását.

Szabó György
építésztervező

EGYÉB

SZAKMAI

ANYAGOK

Kezdő imádság

Drága Urunk, hűséges Istenünk! Köszönjük, hogy Te a hit képességével ajándékoztál meg bennünket. Köszönjük, hogy alkottál számunkra érzékszerveket, amelyekkel hallhatjuk a Te Igédet, tapinthatjuk, ízlelhetjük, szagolhatjuk a Te alkotásaidat, láthatjuk és csodálhatjuk az általad teremtett világot és mindazt, ami bizonyoságot tesz benne Rólad. Így adunk hálát a mai alkalomért is, amelyen újra egy Rólad valló műalkotással együtt szemlélhetjük és tanulmányozhatjuk a minket minden napon megszólító Igédet. Add, kérünk, Szentlelkedet, hogy e szemlélés eredménye a Veled aló találkozás lehessen. Kérünk, tedd áldottá ezzel is adventi várakozásunkat, készülletünket! Ámen.

Bevezetés

Advent az Úr érkezésére való várakozás, az Ő megjelenésére való felkészülés ideje. Karácsony vagy húsvét előtt, télen és nyáron, ünnepen vagy hétköznapon, akár minden egyes napon az életünkben, amíg Ő eljön. Ez a legszentebb várakozás az életünkben, és ennek a különleges várakozásnak az egyik különleges megtapasztalója Mária. Mária egy egyszerű galileai lány, aki éppen az esküvőjét tervezgeti, amikor egy angyal állít be hozzá, és közli vele, hogy Isten örökké uralkodni rendelt Fiát szüli majd meg hamarosan. Talán mondanunk sem kell, milyen súlyos dolog volt ebben a korban a várandósság házasság előtti állapota. Az angyal által közölték megvalósulása majdnem véget is vet Mária és József még meg sem kezdődött házasságának, de amint az ismert történetből tudjuk, József mégis vállalja a lányt és a gyermeket.

Így láthat majd földi napvilágot Jézus, a világ megváltója és üdvözítője. Először édesanyja, Mária kezébe kerül, neki jut a megtiszteltetés, hogy földi útja során elsőként vessen pillantást a különleges gyermekre. Övé az első és az utolsó találkozás, Ő Jézus legszemélyesebb ismerője, kapcsolata, társa a földi életében.

Ebbe az angyallal való, Mária életét megváltoztató találkozásba tekinthetünk bele a mai alkalmon. Bár Szűz Máriát illetően akadnak dogmatikai különbségek katolikus testvéreink és közöttünk, mégis érdemes úgy tekintenünk erre a történetre, mint ami nem elvlaszt, hanem közelebb hozhat minket. Hiszen anélkül, hogy különösebb feltételeket vagy előzményeket társítanánk ehhez, tény, hogy Mária Isten különleges kiválasztottja, aki az angyali-isteni megszólításra igaz hittel felel, példát adva ezzel mindannyiunk elé.

Talán ez az, ami megszólította a most következő kép alkotóját, Henry Ossawa Tannert is.

Az alkotóról

A kép készítője, Henry Tanner az első nemzetközileg is elismert afroamerikai festő volt. Eleinte autodidakta módon képezte magát, majd – első fekete hallgatóként – felvételt nyert a Pensylvaniai Képzőművészeti Főiskolára, ahol több neves festővel is megismerkedhetett. Egyik pártfogója jeruzsálemi utat finanszírozott számára, mert lenyűgözték bibliai témájú alkotásai. Neveltetésének köszönhetően – édesapja metodista püspök volt – életművében fontos szerepet töltek be a bibliai témák.

Angyali üdvözet című képén érezhető a nem sokkal korábbi egyiptomi és szíriai tanulmányútjának, illetve a courbeti realizmusnak a hatása. Az „egészséges naturalizmus” atyja, Gustave Courbet szerint „nem lehet angyalt festeni, ha egyet sem láttunk még”.

Kép megjelenítése

Forrás: <https://www.magyarkurir.hu/hirek/uj-nemzetkozi-muveszeti-konyv-jelent-meg-az-angyali-udvozet-abrazolasarol>

Textus (Lk 1,26–38)

²⁶A hatodik hónapban pedig Isten elküldte Gábiel angyalt Galilea egyik városába, Názáretbe ²⁷egy szűzhöz, aki a Dávid házából származó József jegyese volt. A szűznek pedig Mária volt a neve. ²⁸És hozzálépve így szólt az angyal: Üdvöz légy, kegyelembe fogadott, az Úr veled van! ²⁹Mária megdöbbsen e szavakra, és fontolgatta, mit jelenthet ez a köszöntés. ³⁰Az angyal ezt mondta neki: Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál Istennél! ³¹Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevez Jézusnak. ³²Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának nevezik majd; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ³³ő pedig uralkodik a Jákób házán örökké, és uralkodásának nem lesz vége. ³⁴Mária megkérdezte az angyalt: Hogyan lehetséges ez, mivel én férfit nem ismerek? ³⁵Az angyal így válaszolt neki: A Szentlélek száll reád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged, ezért a születendőt is Szentnek nevezik majd, Isten Fiának. ³⁶Íme, Erzsébet, a te rokonod is fiút fogant öregségére, és már a hatodik hónapjában van az, akit meddőnek mondanak, ³⁷mert Istennek semmi sem lehetetlen. ³⁸Mária ezt mondta: Íme, az Úr szolgálóleánya: történjék velem a te beszéded szerint! És eltávozott tőle az angyal.

Kérdések

Először felteszek néhány kérdést, ezekre válaszolva készítetek jegyzetet a magatok számára.

Milyen színeket, formákat és anyagokat ismersz meg a képen?

Ezek milyen érzéseket váltanak ki belőled?

Miben más az itt látható Mária, mint az, ahogyan eddig elképzelted őt magadban?

Most figyeljük meg a képet együtt is!

Képleírás

A képre tekintve azonnal Máriára téved a tekintetünk. Erre a fiatal, szinte kamasz lányra, aki a kezét összekulcsolva ül az ágy szélén. A lakóhely szegényesnek tűnik, ám a fiatal lány alakjában mégis van valami fenséges, mintha öntudatlanul és önkéntelenül is már részese lenne Isten dicsőségének.

Tartása zárkózott, de tekintete mégis nyitott, kíváncsi. Meglepettségében megrendült, de mégis bízni, hinni tud az angyal Úrtól érkező szavában. Álomból ébredt, takarója összegyűrve, a köpenyt is csak magára vetette, de kék kabátja még egy lánán hever mellette. Az ágy mögött vörös faltakaró, amelynek középső sávja Mária alakjával találkozási kereszttel rajzol elénk. A fehér ágy, mint a születés, a vörös posztó és a kereszt, mint a keresztalál szimbóluma. Mária, az édesanya mindkettőnek részese.

Most Mária tekintetét követve nézzünk mi is az angyalra! Ezt képzeletben tudjuk megtenni, hiszen maga az angyal valahol a képkeretein túl helyezkedik el, abban az ábrázolhatatlan valóságban, amelynek csak körvonalait, árnyképeit, vagy éppen – ahogyan itt is – fénycsóvaikat érzékelhetjük. A Máriától jobbra, a kép bal oldalán látható fénycsóva az angyalt, az Isten szolgáló hírnököt jelzi, képileg egyúttal az imént megvilágított, születést jelölő ágy és halált jelölő kereszt talapzata.

„Történjék velem a te beszéded szerint.” Ez Mária válasza az angyal megrendítő közlésére. Kérdésekkel, félelemmel, de hitvalló bizalommal és szolgálókészséggel válaszol Mária az Úr megszólítására, így kezdődik el számára az első advent, az Úr Jézus születése, megjelenése várásának áldott időszaka. Az Úr minket is szólít, minket is hív – ennek az adventnek az idején is. Készen állsz-e a neki való válaszlásra áldozattal, bizalommal, szeretettel a szívedben?

Néhány perc meditáció csendben**Kérdések és egyéni jegyzet készítése**

Mi az, ami számodra a legfontosabb ezen a képen, ebben az Igében?

Ha beleléphetnél a képbe, hol lennél rajta?

Ha Mária lennél, mi lenne a legerősebb érzésed ebben a pillanatban?

Te mit mondanál az angyalnak?

Záró gondolatok

Köszönöm, hogy velem tartottatok ezen az alkalmon, és együtt megtekinthettük, hogyan látta Henry Ossawa Tanner az angyali üdvözet eseményét. Talán közelebb jutottunk a saját elképzelésünk megrajzolásához, megéléséhez is. Így kezdődött az első advent, kívánom, hogy legyen az idej sokadik adventünk is ilyen reményekkel és bizalommal teli, mint ahogyan itt, Máriánál láthatunk.

Záró imádság: Az elhangzottakra tekintettel.

Schwanda Anikó lelkipásztor

EGYÉB
SZAKMAI
ANYAGOK

Bevezetés

Adventus Domini – az Úr eljövele. Várták Őt a próféták, a királyok, az atyák. Évszázadok teltek el, s már csak kevesen hitték, hogy eljön. Sokak szívében elhalt a remény, megjelent a kétség. És az Isten akkor szólt. Nem hatalmasokhoz, nem királyokhoz, nem uralkodókhoz. Hanem a kicsikhez, az elesettekhez, az alázatosokhoz szólt. Megszólította az idősödő Erzsébetet; Annát, aki egész életében alázattal szolgált; Simeont, aki akkor is várta, amikor már senki sem hitte.

Advent a mégis ideje. Mégis megszólal az Isten. Mégis fény lesz az éjszakában, mégis számítanak a pásztorok, mégis van üdvösség. A mai alkalom során egy ilyen mégis pillanatot fogunk megvizsgálni egy festmény segítségével. Amikor egy názareti lányhoz, kicsinysége ellenére, mégis belépett a történelem Ura.

A mai alkalommal Mária és Gábel találkozásában fogunk elmélyedni. Egy festmény lesz a segítségünkre. Henry Ossawa Tanner Angyali üdvözlet (Annunciation) című festménye.

Életrajz

Henry Ossawa Tanner (1859–1937) értelmiségi családban született, édesapja a metodista egyház püspöke volt. A Philadelphiai Pennsylvanai Képzőművészeti Akadémiára jelentkezett, s miután felvették, ő lett az első és egyetlen fekete hallgató. Egész életét a rasszizmus, a kirekesztés és a megkülönböztetés elleni harcnak szentelte. Hitte, hogy Isten minden embert a maga képére és hasonlatosságára teremtett. Így Tanner lett az első afroamerikai festő, akit elfogadott és elismert a szakma.

Kezdetben tengeri jeleneteket festett, tájképeket, de 1895-től kezdve főleg vallási műveket készített. Tanner egy komoly lelki válság után döntött úgy, hogy további életét a bibliai jelenetek festésére szánja. Ezt bizonyítja egy 1896 karácsonykor szüleinek írt levele, amelyben kijelentette: „Elhatároztam, hogy hűbben szolgálom őt.”

Ugyanebben az évben Dániel az oroszlánok vermében című festményét felvették a Párizsi Szalon művei közé, s ezzel komoly hírnévre tett szert. Élete végéig festett, bibliai képei bejárták a világot. Realista festőként tartják számon, aki az alanyok pontos ábrázolására összpontosít. 1937-ben halt meg párizsi otthonában, az eddigi legnagyobb afroamerikai festőnek nevezték.

Kép kivetítése**Történet: Lukács 1,26–28**

„A hatodik hónapban pedig Isten elküldte Gábriel angyalt Galilea egyik városába, Názáretbe 27 egy szűzhöz, aki a Dávid házából származó József jegyese volt. A szűznek pedig Mária volt a neve. 28 És hozzálépve így szólt az angyal: Üdvöz légy, kegyelembe fogadott, az Úr veled van! 29 Mária megdöbbsent e szavakra, és fontolgatta, mit jelenthet ez a köszöntés. 30 Az angyal ezt mondta neki: Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál Istennél! 31 Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevez Jézusnak. 32 Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának nevezik majd; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, 33 ő pedig uralkodik a Jákób házában örökké, és uralkodásának nem lesz vége. 34 Mária megkérdezte az angyalt: Hogyan lehetséges ez, mivel én férfit nem ismerek? 35 Az angyal így válaszolt neki: A Szentlélek száll reád, és a Magasságos ereje árnyékozik be téged, ezért a születendőt is Szentnek nevezik majd, Isten Fiának. 36 Íme, Erzsébet, a te rokonod is fiút fogant öregségére, és már a hatodik hónapjában van az, akit meddőnek mondanak, 37 mert Istennek semmi sem lehetetlen. 38 Mária ezt mondta: Íme, az Úr szolgálóleánya: történjék velem a te beszéded szerint! És eltávozott tőle az angyal.”

Képleírás

Minden gicstől, sallangtól, felesleges díztól mentes ez a festmény. Nincs rajta semmi túlzás, semmi hihetetlen, semmi taszító. Olyan ez a festmény, mint Mária volt: egyszerű, letisztult, hétköznapi. Egy fiatal lány ül az ágyán. Olyan, mintha reggel lenne, és éppen most kelt volna fel. Vagy éppen egy délutáni pihenés hirtelen megszakadásának lehet tanúja a szemlélő.

Egy barlanglakásban vagyunk, vörös kockakövek a földön, rajta egy kopott zöld szőnyeg fekszik, a falon kárpit, a sarokban alacsony ágy, kopottas pokróccal. A lány arca tiszta és érdeklődő, tekintete a kép bal oldalán látható különös jelenést szemléli. Ekkor hangot hall, köszöntést hall: „Üdvöz légy, kegyelembe fogadott, az Úr veled van!” Nem érti e szavakat, „Mária megdöbbsen e szavakra, és fontolgtatja, mit jelenthet ez a köszöntés.” S elhangzik az angyali szót egy eljövendő gyermekről, a Messiásról, aki megváltja Izráelt. Mária összekulcsolja a kezét, nem tudja, hogy álmodik vagy ébren van-e. Így imádkozni kezd, s így beszélget az Istennel.

Nem utasítja el az isteni szót. Arcáról visszatükröződik a világosság, szemeiben ott rejlik a válasz: *Igen, Atyám, ha így kedves neked!* Mária vállalja a küldetését. Vállalja, hogy életet ad az Életnek, hogy sokak életét megmentse. Mária vállalja küldetését. Vállalja a fájdalmat, születendő Fia halálát, az anyai szív megtörését.

Tanner realista festő volt, s így ebben a kis názáreti szobában már ott rejlik az isteni terv a világ megváltására. Mert erre hívta az angyal Máriát. A fényoszlop felső részén valami van a falon, s a fény, mely első ránézésre angyalnak tűnt, kereszt-ként fénylik tovább. Hiszen így lesz teljessé az Isten dicsősége, megostorozva, megverve, szenvedések között. Amikor pedig elvégeztetett, akkor szétszakad a vörös kárpit, ami itt a szoba falát takarja. Szétszakad, s megnyílik az út az Atyához. Mert a kereszten meghalt Fiú nem marad a sírban. Gyolcsát leveti, s otthagyja az ágyon. Mégis ez az advent szava. Mégis van élet, van örök élet, mégis van feltámadás. A kép fókuszában a feltámadott Krisztus levett gyolcsa fekszik.

Csend**Kérdések**

- Milyen érzéseket kelt benned a festmény?
- Van-e olyan titok, amit még nem értesz ezen a képen?
- Ha belépnél a képbe, hol lennél legszívesebben? Miért? Milyen ott lenni?
- Ha megmozdulna a kép, mi történne rajta?

Beszélgetés

- Mennyire valós, hogy Tanner realista festő volt?
- Hozott-e számodra új megközelítést Tanner képe?
- Megvilágosított-e valamit, amit eddig nem vettél észre?

Záró imádság

Tikász Ábel
lelkipásztor

KIADÓK AJÁNLATAI

KÁLVIN KIADÓ AJÁNLATA

Szeretettel ajánljuk figyelmükbe gyermekeknek készült matricás füzeteket: akár gyermekfoglalkozásokhoz, akár a kicsinyek karácsonyi ajándékeként is remek választást jelentenek ezek a szórakoztató, ám mégis a legfontosabb történeteket ismertető, 101 izgalmas feladatot rejtő, szépen illusztrált foglalkoztató füzetek!

101 bibliai fejtörő

<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok/101-bibliai-fejtoro-detail>

<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok/101-bibliai-fejtoro-detail>

<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok/101-bibliai-fejtoro-detail>

<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok/101-bibliai-fejtoro-detail>

101 karácsonyi fejtörő

<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok/101-karacsonyi-fejtoro-detail>

<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok/101-karacsonyi-fejtoro-detail>

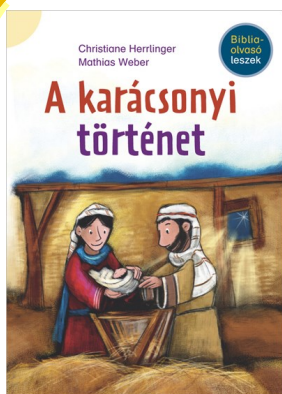
<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok/101-karacsonyi-fejtoro-detail>

<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok/101-karacsonyi-fejtoro-detail>

KÁLVIN
KIADÓ
AJÁNLATA

A karácsonyi történet

Ebben a könyvben a karácsony jól ismert bibliai történetének segítségével gyakorolhatják a gyermekek az önálló olvasást. A könnyen érthető újraelbeszélést barátságos illusztrációk hozzák még közelebb a leendő kis bibliaolvasókhöz. Ajánljuk hatéves kortól, otthoni és iskolai használatra is.

<https://kalvinkiado.hu/konyv/magyar-bibliatarsulat/a-kar%C3%A1csonyi-t%C3%B6rt%C3%A9net-bibliaolvas%C3%B3-leszek-detail>

<https://reftantar.hu/konyvek/>

A kiadványok megrendelhetők a Kálvin Kiadó webáruházában.

www.kalvinkiado.hu

www.reftantar.hu

www.bibliatarsulat.hu

KIADÓK AJÁNLATAI

PARAKLETOS KÖNYVESHÁZ

AJÁNLATA

Karácsonyi ablakok

Adventi és karácsonyi történetek versekkel, interaktív feladatokkal

Karácsonyi ablakok – hitoktatói ötlettár

Az advent és a karácsony üzenete ovisoknak és kisiskolásoknak

A karácsony előtti hetek, az advent időszaka tele van várakozással. Ünnepre készül mindenki, Bori nagy és két kis unokája, Borka és Dorka is. Történeteiken keresztül megnyílik négy ablak: a konyha, a szeretetotthon, a gyülekezet és a karácsony ablaka. Hogy mi mindent mutatnak, azt a gyerekek egy színes füzetben olvashatják, színezhetik, rajzolhatják tovább. A történetek mellett gyönyörű képek és versek segítenek az ünnepre hangolódásban.

A gyerekeknek szóló füzet kiegészítéseként adunk közre egy ötlettárat is a hitoktatóknak, amely segítségével az adventi időszakban hittanórát, foglalkozást szervezhetnek a csoportjuk számára. Az ötlettár az interaktív füzet szerkezetét követi, a két füzet anyaga együtt használható a legeredményesebben. A Történet-ablakok című részben a négy történet ablaka nyílik meg oly módon, hogy egy-egy foglalkozás épül a történetek köré. Ezek után az Egyéb ötletek című részben további feladatokat, játékokat gyűjtöttünk össze, amivel bővíteni, színezni lehet a foglalkozásokat, és otthoni elfoglaltságnak is alkalmasak. Így a hittancsoportokat és a családokat is bevonhatjuk a karácsonyvárás körébe.

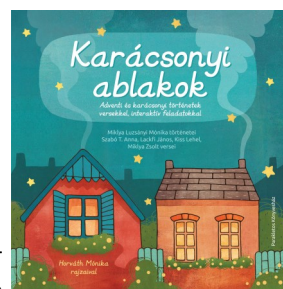
Jellemzők: négy történet mai gyerekekről • négy bibliai történet • négy hittanfoglalkozás adventre • további feldolgozást segítő ötletek, játékok, feladatok, barkácsötletek • Miklya Luzsányi Mónika történetei • Ötlettár: Miklya Zsolt • Szabó T. Anna, Lackfi János, Kiss Lehel, Miklya Zsolt versei • linkek és QR kódok • otthoni feldolgozásra is alkalmas

Gyerekeknek szóló füzet: 20×20 cm, 16 oldal, tűzött, 1290 Ft

<https://www.konyves.hu/termek/karacsonyi-ablakok-tortenetek-feladatok-gyerekeknek/>

Hitoktatói ötlettár: 16×23 cm, 32 oldal, tűzött, 2490 Ft

<https://www.konyves.hu/termek/karacsonyi-ablakok-hitoktatoi-otlettar/>

Jászolba született gyermek

Karácsonyi kvartett

A klasszikus kvartett szabály alapján játszható egyszerű kártyajáték. 36 kvartett kártya, kiegészítve 4 különleges „Lélek” lappal, amiket jokerként használhatunk. A képek Keresztelő János és Jézus születésének történetét, Jézus gyerekkorát és keresztelését mutatják be és mesélik el. A kártyákon lévő rövid, könnyen érthető szövegek segítségével már a legkisebbek is gyorsan megismerkedhetnek a karácsonyi történettel. A kártyákat sorba rakva, „képregényként” végigolvasható az összes történet. Családban és hittanórán, gyerekek és felnőttek együtt játszhatnak vele.

A kártyákon szereplő történetek: Zakariás megnémul • Mária hírt kap • Erzsébet örömei • Jézus születése • Pásztorok dicsérete • Simeon és Anna • A napkeleti bölcsek • A tizenkét éves Jézus a templomban • Szolgálatra készen (Jézus gyermekora, János megkereszteli Jézust)

Jellemzők: 7 éves kortól • 1-6 játékos • Játékidő: 20 perc • kétféle játékszabály • színes, motiváló képek • rövid szövegek a kártyákon • Damó István mozgalmas grafikáival

Fejlesztési területek: Rendszerező képesség • Kombinációs készség • Színfelismerés • Valószínűségi következtetés • Bibliaismeret

Játékterv, szöveg: Miklya Zsolt, papír dobozban, 6×10×2 cm, 3290 Ft

<https://www.konyves.hu/termek/jaszolba-szuletett-gyermek-karacsonyi-kvartett/>

Miklya Zsolt

Adventi ábécé

Hitoktatói kincsestár

Az Adventi ábécé az adventi ünnepekörhöz kapcsolódó kincsestár, amely a magyar ábécé kezdőbetűivel egy-egy kulcsszó, bibliai fogalom köré építi gondolatait, feladatait, játékötleit. Több korosztály számára alkalmazható, akár vegyes életkori csoportokban is. Advent idején különösen, de egész évben jól használható hitoktatói segédanyag, ami a hitoktató részéről alkotókedvet, kreativitást, rugalmas alkalmazókészséget kíván. Hitoktatók és gyerekes családok számára is bőven ad ötleteket az ünnepi készülődéshez: barkácsolás, díszítés, mozgásos és drámajátékok, bibliai fejtörők, sütireceptek, versek, énekek, beszélgetés indító kérdések stb. Sok fotóval, képpel, magyarázó rajzokkal. A kiadvány végén további játékok és egy kivágható színes képkártyasorozat található, melyek az összegzést, szintézist szolgálják.

A kötet témái: Ajtó • Ágy • Bíbor • Cédrus • Család • Dísz • Egyenes • Épít, épül, épület • Fűszer • Gabona • Gyümölcs • Hír, hírvivő • Igaz, igazságos • Jel • Kincs, kincstár • Lámpa, lámpás • Méz • Név, névadás • Nyáj • Olaj, olajfa • Őr, őrzés • Pálca • Ruha, ruházat • Sátor • Szem, szemtanú • Tekercs • Új • Ünnepek • Vár, város • Zarándok, zarándokút • Zsoltár, zsoltárok

21×29 cm, 102 oldal, spirálos, fekete-fehér képekkel, Nyomtatott verzió 4500 Ft, E-könyv 2190 Ft

https://www.konyves.hu/?s=A-031278&post_type=product&type_aws=true&aws_id=1&aws_filter=1

AJÁNLÓK

REMÉNYSÉG ELLENÉRE IS REMÉNYKEDÜNK

A Magyar Bibliatársulat
teremtésvédelmi kiállítása
kicsiknek és
nagyobbaknak

ingyenesen kölcsönözhető kiállítás

12 roll-up tablón

a klímavédelem bibliai alapjairól

iskoláknak, gyülekezeteknek

Világunk erőforrásainak és a teremtett világ gazdagságának pusztulása különösen az elmúlt évtizedekben öltött látványos méreteket, és az ökológiai katasztrófa jeleit a mi nemzedékünk tapasztalhatja meg a leginkább kézzelfoghatóan.

AJÁNLÓK

REGISZTRÁCIÓ

www.bibliatarsulat.hu
info@bibliatarsulat.hu
(+36) 1 209 3033

“MEGÁLDALAK..., ÉS ÁLDÁS LESZEL”

online bibliaismereti játék
október 21-től
öt héten keresztül
egyéniben vagy csapatban

bibliatarsulat.hu/jatek/

Kedves alsós és 5. osztályos Gyerekek!

Kedves Reforgók!

Köszönjük szépen a korábbi fordulókra beküldött munkáitokat! Itt küldjük az idei tanév első feladatát, melynek megvalósulásához ezúttal is szeretettel kérjük a lelkes Kollégáink kitartó támogatását!

2024/4. téma: A CSENDES NAP

Református iskoláinkban minden évben érdeklődéssel várt, kiemelt napunk a Csendesnap. Ezen napon a lelki feltöltődésen túl érdekes programokkal, tevékenységek gazdag kínálatával találkozhattok.

Kérünk benneteket, hogy számoljatok be iskolátok csendesnapi programjáról változatos formában!

A megmutatkozás lehetséges formái:

1. A nap programterve (jógyakorlat)
  2. Riport (szöveg+ illusztráció)
  3. Élménybeszámoló
  4. Minivideó (tevékenységekről)
  5. Fotómontázs (alkotások, életképek)
  6. Rajz
- + Egyebek... kreativitásotok szerint

Formátum: nincs megkötés

A pályázat beküldésének határideje: **2024. november 20.**

Hová küldjétek? refsuliszem@gmail.com

Áldott munkálkodást kívánunk!

Szeretettel várjuk, szerkesztjük alkotásaitokat:

Varga-Amár Éva (Éva néni-Budapest)

Cseh Lajosné (Márta néni-Szentes)

Tandiné Pataky Zsuzsa (Zsuzsa néni-Ibrány)

Kósáné Papp Julianna (Julcsi néni-Nyíregyháza)

HITTANOKTATÓI FÓRUM

HITTANOKTATÓI
FÓRUM

IDŐPONT

- 2024.11.25. Hétfő 16:00–17:30

HELYSZÍN

- Online (ZOOM)

REGISZTRÁCIÓ

- A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött!

TÉMA

- Tájékoztatás az MRE hittanoktatásának aktuális kérdéseiről és az új szabályrendeletéről.
- Munkáltató tankönyvvel kapcsolatos tapasztalatok
- Milyen témát javasolnak a hittanoktatói fórumra?
- Egyebek

EGYÉB INFORMÁCIÓ

- Tisztelettel felhívjuk a figyelmüket, hogy 100 fő jelentkezését tudjuk fogadni. Ha nagyobb létszámú érdeklődés lesz, akkor egy következő időpontban újra megtartjuk az alkalmat.

[REGISZTRÁCIÓ IDE KATTINTVA](#)
[LEHETSÉGES!](#)

Amennyiben felületeinkkel kapcsolatban kérdése merül fel, vagy elakadása van, nem megfelelő működést tapasztal, keresse munkatársunkat!

**JÁTÉK- ÉS
ZENETÁR**

László-Király Gizella

katechetikai ügyintéző
Telefonszám: +3630/155-5968

laszlo.kiraly.gizella@reformatus.hu

FELADATBANK

Katechetikai
Műhely
RPI

KAPCSOLAT

Amennyiben észrevételeiket, véleményüket, akár írásait szeretnék velünk megosztani, akkor keressenek minket elérhetőségeinken!

Dr. Szászi Andrea

katechetikai szakértő, igazgatóhelyettes

+3630/961-8674

szasi.andrea@reformatus.hu

Zimányi Noémi

katechetikai szakértő

+3630/8626547

zimanyi.noemi@reformatus.hu

Csóri-Czinkos Gergő

katechetikai szakértő

+3630/8626541

csori.gergo@reformatus.hu

Pluhárné Szűcs Enikő

katechetikai szakértő

+3630/1062945

pluharne.eniko@reformatus.hu

Református Pedagógiai Intézet további katechetikai szakmai anyagok:

[Katechetikai szolgáltatások \(refpedi.hu\)](http://katechetikai.szolgaltatasok(refpedi.hu))

